

Kvalitetskontrollutvalgets Virksomhetsrapport 2018

INNHold:

1

Innledning

2

Kvalitetskontrollutvalget

3

Kontrollører

4

Kontrollvirksomheten

5

Evaluering

6

Regnskap

7

Avslutning

1. Innledning

Kvalitetskontrollutvalgets virksomhet har vært gjennomført innenfor de rammer som følger av Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Finanstilsynet og Regnskap Norge.

Det ble for kontrollåret 2018 gjennomført i alt 256 stedlige kvalitetskontroller, hvorav 34 gjaldt oppfølgingskontroller. Enkelte kontroller er utsatt og det skyldes i det vesentlige omorganisering eller sykdom hos kontrollobjektet. Det er i tillegg utført 44 kontorbaserte kontroller av små virksomheter.

I løpet av våren og høsten ble det i 2018 gjennomført 10 kurs i «Forberedelse til kvalitetskontroll» med totalt 394 deltagere. I tillegg har 457 gjennomført nettutgaven av kurset.

2. Kvalitetskontrollutvalget

Kvalitetskontrollutvalget har i perioden hatt slik sammensetning:

Leder:

Astrid M. Dugstad Tveter, underdirektør Skattedirektoratet

Øvrige medlemmer:

Kari-Anne Borch, autorisert regnskapsfører, daglig leder, Økonomisenteret AS

Ellen Egenæs, autorisert regnskapsfører, KS ansvarlig Regnskap 4.0 AS

Erling Vestgård, autorisert regnskapsfører, fag/KS ansvarlig, Adwice Vest-Lofoten AS

May-Britt Westreng, autorisert regnskapsfører, fagansvarlig, WePe Regnskap AS

Liv Veiteberg Braaten har ivaretatt det overordnede og faglige sekretæransvaret, mens Lene Hovland Fosse og Oksana Mikhalchuk har bidratt med administrasjonsfunksjonen av kontrollene.

Utvalget har i perioden avholdt 5 fysiske møter, hvorav 2 møter ble avholdt over 2 dager.

3. Kontrollører

Til sammen har 34 kontrollører gjennomført kvalitetskontroller i 2018. Av disse deltok Anita Aasen, Martine Aas Dale, Mai-Charlotte Høilund, Elisabeth Lysaker, Espen Moltubakk og Eli Svebakk-Johansen for første gang

Følgende har vært engasjert som kontrollører i 2018:

Aasen, Anita	Accountor Førde AS
Christensen, May Liz	DMC Regnskap AS, Drammen
Dale, Martine Aas	Regnskap 4.0 AS, Lommedalen
Dyrkorn, Sivert	Dyrkorn Regnskap AS, Tomrefjord
Fredriksen, Ivar	Økoråd Hadsel AS, Stokmarknes
Haddal, Knut	Atelas AS, Os
Hansen, Frank	Regnskap & Bedriftsrådgivning AS, Melbu
Hansen, Stig	Aktiv Regnskapsbyrå Tromsø AS, Tromsø
Høilund, Mari Charlotte	M-Regnskap AS, Kløfta
Iversen, Anne Kari	Økonomiservice AS, Lakselv
Jacobsen, Svend Erik Fjell	Tønsberg Økonomisenter AS, Tønsberg
Karlsen, Rolf-Morten	Økoråd Narvik AS, Narvik
Klette, Per	TheVit AS, Lillehammer
Lysaker, Elisabeth	Økoplan AS, Bergen

Lysaker, Kristin	Abacus Økonomitjenester AS, Mysen
Løberg, Stein	Øvrebø Regnskapskontor AS, Skien
Moltubakk, Espen	TheVit AS, Hamar
Mølland, Grete	Sjør-Regnskap AS, Kristiansand
Nygaard, Ken	Nygaard Regnskap AS, Hafrsfjord
Olsen, Karine	Accountor AS, Oslo
Olsen, Kristin	Regnskapsentralen AS, Moss
Overaa, Annlaug	Regnskapsconsult AS, Gjøvik
Pettersen, Beathe	Accountor, Alta
Roth, Frode	OpusCapita Regnskap AS, Eidså
Røed, Nils	Nira's Dataregnskap AS, Sandvika
Sneltvedt, Katarina	Vi2 Regnskap og Rådgivning AS
Svebakk-Johansen, Eli	Vekstra Nordre Vestfold SA
Stakland, Thorleif	Tveit Regnskap AS, Haugesund
Svanberg, Christer	Hægland & Svanberg AS, Oslo
Sørbøe, May Britt	Azets Insight AS, Mandal
Søreide, Svein Wegner	Wegener Søreide AS, Bergen
Teigland, Bente Iren	Azets Insight AS, Bergen
Valentinsen, Liv	VALID Regnskap, Haslum
Zwygart, Svein	BDO AS avd Stavanger

Nye kontrollører gjennomførte en halvdags opplæringsamling våren 2018. Her ble en gjennomgang og innføring i kontrollopplegget vektlagt.

Alle kontrollørene gjennomførte en to dager samling i august 2018. Det ble her fokusert på endringer i kontrollsystemet som benyttes under kontrollene og tips til hvordan praktisk gjennomføre kontrollene, herunder gjennomgang av dokumenter før kontrolldagen. Videre ble det lagt vekt på gjennomføring av kontroll av oppdragsgivere som er underlagt særlovgivning, siden dette var et fokusområde.

Finanstilsynet, ved Bernt Jan Aaland, deltok på deler av samlingen.

4. Kontrollvirksomheten

4.1 Generelt

Utvelgelse av kontrollobjekter har som tidligere år skjedd etter Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Regnskap Norge og Finanstilsynet. Dette innebærer at kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførervirksomheter gjennomføres minst hvert 7. år. I noen grad er kontroller oppsatt med andre utgangspunkt, jf Reglement for kvalitetskontroll § 2-2. Kontrollen inkluderer også autoriserte regnskapsførere som på kontrolltidspunktet ikke er medlemmer av Regnskap Norge, men som er ansatt i regnskapsførervirksomhet som er medlem i Regnskap Norge.

Medlemmer som i liten grad er yrkesaktive i ekstern regnskapsførervirksomhet – inntil 0,5 årsverk – vurderes særskilt med hensyn til hvorvidt det skal gjennomføres stedlig kvalitetskontroll der eller ikke. Det gjennomføres i utgangspunktet en kontorbasert kontroll. Etter en vurdering av mottatt tilbakemelding og virksomhetens omfang resulterer enkelte av disse i en stedlig kontroll.

De stedlige kontrollene gjennomføres i samsvar med plan som for hvert enkelt år bli godkjent av Finanstilsynet og omfatter en vurdering av:

- Om regnskapsføringen er i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og god regnskapsføringsskikk, herunder standarder fastsatt av Bransjestandardutvalget

- Regnskapsførers etterutdanning
- Økonomiske forhold
- Vurdering av regnskapsførerselskapets interne system for risikostyring og intern kontroll
- Oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift
- Om regnskapsfører og regnskapsførerselskapet oppfyller relevante etiske retningslinjer

Kontrollene innebærer også kontroll av kvaliteten i utførelsen på tilfeldig utvalgte oppdrag, herunder hvorvidt avdekkede mangler fremstår som tilfeldige eller om de er gjentakende også for andre kunder i regnskapsførervirksomheten. Den enkelte kontroll dokumenteres i en skriftlig rapport.

4.2 Antall gjennomførte kontroller

I 2018 ble det gjennomført 256 kontroller mot 338 i 2017. Av disse gjaldt 222 ordinære kontroller og 34 gjaldt etterkontroller. Tilsvarende tall for tidligere år var:

2017:	338 (299+39)
2016:	304 (263+41)
2015:	356 (319+37)
2014:	324 (272+52)
2013:	358 (327+31)
2012:	334 (278+56)
2011:	346 (311+35)
2010:	343 (287+56)
2009:	364 (328+36)

I tillegg ble det i 2018 gjennomført kontorbasert tilsyn av 44 medlemmer med svært liten grad av yrkesutøvelse, mot 47 i 2017. Kontrollene gjennomføres ved at kontrollobjektet svarer på enkelte spørsmål og sender inne nærmere angitte rutiner for vurdering.

Antall gjennomførte ordinære stedlige kontroller var 222 mot planlagt 340. Det store avviket mellom planlagte kontroller og faktisk gjennomførte kontroller skyldes i stor utstrekning:

- Virksomheten er under avvikling
- Daglig leder/faglig leder er sykmeldt eller i permisjon
- Virksomheten er under omorganisering/fusjonering
- Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn

Antallet gjennomførte oppfølgingskontroller/ etterkontroller var 34. Dette representerer kontroller som i 2017 ikke fikk godkjent og etterslep fra tidligere år. Enkelte kontroller er utsatt til 2019. Disse vil bli fulgt opp i 2019. Antallet personer kontrollert i 2018 er 702 mot 959 i 2017.

4.3 Fokusområder

Kontrollen har som tidligere år, og i henhold til plan for kontrollvirksomheten, hatt fokus på hvorvidt regnskapsførervirksomheten drives forsvarlig og at regnskapsføringen utføres i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og GRFS, herunder et spesielt fokus på kontroll av regnskapene til oppdragsgivere som er underlagt særlovgivning og etterlevelse av dette regelverket. På bakgrunn av erfaringer fra tidligere års kontroller har det vært fokus på gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetskontroll, så vel overordnet kvalitetskontroll som kontroll av medarbeidere, plikten til skriftlig å ta opp med oppdragsgiver eventuelle brudd som avdekkes samt nye regler om betalingsoppdrag. Videre er etterlevelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift vektlagt.

4.4 Kontrollresultatene

Kontrollresultatene viste at andelen ordinære kontroller som godkjennes ligger noe høyere enn foregående år, mens andelen som får begrenset oppfølging viser en tilbakegang. Andelen oppfølgingskontroller som ble godkjent er vesentlig svakere enn fjoråret og ligger nå på samme nivå som tidligere år.

Av antall regnskapsførervirksomheter hvor det er gjennomført ordinær kontroll, er 83 % godkjent uten oppfølging eller med en begrenset oppfølging. 17 % ble ikke godkjent. Disse får ny kontroll/ oppfølgingskontroll i 2019. Oppfølgingskontrollene fra 2017 viser at 71 % er godkjent uten oppfølging eller en begrenset oppfølging. 29 % ble ikke godkjent, mot 8 % i 2017. Det er for 2018 overført 10 saker til Disiplinærutvalget for vurdering av fortsatt medlemskap i foreningen. Resultatet av de gjennomførte kontrollene faller i en av følgende kategorier:

- Godkjent - ikke behov for oppfølging.
- Begrenset oppfølging - innen en gitt frist må den kontrollerte gi skriftlig tilbakemelding angående nærmere angitte forhold som pålegges utbedret. Når dette er dokumentert utbedret blir kontrollen godkjent.
- Ny kontroll – som normalt gjennomføres påfølgende år.

Andelen kontroller som godkjennes uten noen form for oppfølging viser en tilbakegang i forhold til foregående år.

Etterfølgende oversikt viser resultatet etter utvalgets behandling de siste tre år:

Ordinære kontroller

Kategori	Antall pers.	2018	2017	2016	Antall virksomheter	2018	2017	2016
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	463	73	69	69	138	62	60	63
Begrenset oppfølging	100	16	20	21	47	21	25	22
Ny kontroll	69	11	11	10	37	17	15	15
Sum vedtak	632	100	100	100	222	100	100	100

Oppfølgingskontroller/ Etter kontroller

Kategori	Antall pers.	2018	2017	2016	Antall virksomheter	2018	2017	2016
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	53	76	81	57	21	62	79	44
Begrenset oppfølging	3	4	12	28	3	9	13	29
Ny kontroll/FT	14	20	7	15	10	29	8	27
Sum vedtak	70	100	100	100	34	100	100	100

4.5 Type feil og mangler

En nærmere gjennomgang av årets fokusområder viser at de mest forekommende feil og mangler er innen de samme områder som tidligere år og viser prosentvis kun mindre endringer:

- Rapportering til kunden, så vel overholdelse av frekvens som skriftlige kommentarer vedrørende de forutsetninger regnskapet bygger på, har 76 % fått godkjent på området. Av de 24 % som har fått anført mangel, er 6 % å anse som alvorlig mangel.
- Gjennomføring og dokumentasjon av så vel overordnet intern kontroll som kontroll av medarbeider har 74 % fått godkjent på området. Av de 26% som har fått anført mangel, er hele 10% å anse som alvorlig mangel.
- Kravet om å vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen, har 65% fått godkjent på området. Av de 35% som har fått anført mangel er 15% karakterisert som alvorlig mangel. Det vil si at det ikke foreligger en dokumentasjon på en slik gjennomgang

Analysen av kontrollresultatene viser videre at de langt fleste virksomheter viser god etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Hele 94 % har fått godkjent på området og av de 6% som har fått anført mangel er det kun 1 % som er å anse som alvorlig mangel.

Analysen viser også at regskapsførervirksomhetene sitt avtaleverk i stor utstrekning er tilfredsstillende oppdatert. 87 % har fått godkjent på området og av de 13 % som har fått anført mangel er det 3 % som er å anse som alvorlig mangel.

Når det gjelder kvalitetshevende tiltak ble det høsten 2018 laget nettkurs innen de sentrale temaene, oppdragsgivers interne rutiner, rapportering, overordnet kontroll på oppdragsnivå samt kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse.

5. Evaluering

Evalueringene etter kontrollene i 2018 viser jevnt over en tilbakegang fra tidligere år. Jevnt over gis det høye karakterer, med enkelte unntak. Det var 63% som responderte og fullførte hele undersøkelsen, noe som anses som en god svarprosent. Kontrollene oppfattes fortsatt jevnt over meget positive.

Evalueringene ble også i 2018 gjennomført ved at den kontrollerte anmodes om å gi sin tilbakemelding på en del forhold vedrørende kontrollen på en skala med karakter mellom 1 og 6 (hvor 6 er høyest).

Nedenfor følger resultatet fra evalueringene fra 2018 (i parentes evalueringene fra 2017):

- 1) Hvor bra eller dårlig synes du forhåndsinformasjonen til kvalitetskontrollen var?
  - a. Forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge **4,9** (5,1)
  - b. Forhåndsinformasjon fra kontrolløren **5,0** (5,2)
- 2) Hva er din vurdering av:
  - a. Spørsmålene som skulle besvares i forkant av kontrollen **4,7** (5,1)
  - b. Spørsmålsstillingene under selve kontrollen **5,0** (5,2)
- 3) Hva er din vurdering av kontrolløren på følgende områder:
  - a. Kontrollørens faglige kompetanse **5,3** (5,6)
  - b. Kontrollørens disponering av tiden **5,2** (5,4)
  - c. Kontrollørens vennlighet og imøtekommenhet **5,4** (5,6)
- 4) Hadde du i forbindelse med kontrollen behov/ønske om råd og veiledning fra kontrolløren?
  - a. De som har svart ja: I hvilken grad synes du kontrolløren bidro med gode råd og veiledning: **4,8** (5,3)
- 5) Hva er din totalvurdering av kvalitetskontrollen - alt i alt: **5,0** (5,3)

6. Regnskap

Inntekter av kontrollavgifter er basert på en årlig avgift og er således uavhengig av antall gjennomførte kontroller. Det ble i 2018 gjennomført 77 færre ordinære kontroller enn i 2017. Kostnadene pr kontroll ligger noe lavere enn tidligere år. Reduksjonen i kostnadene i forbindelse med kontrollvirksomheten skyldes i det vesentlig at det er gjennomført et mindre antall ordinære kontroller i 2018. Administrasjonskostnadene er beregnet utfra direkte førte timer. Antall timer pr kontroll ligger på tilnærmet samme nivå som tidligere år.

For øvrig vises det til vedlagte regnskap.

7. Avslutning

Generelt viser gjennomførte kvalitetskontroller i 2018 at andelen som godkjennes ligger noe lavere enn i 2017. Oppfølgingskontrollene fra 2017 viser et resultat som er tilbake på samme nivå som for 2016.

Kvalitetskontrollutvalget ser på oppfølgingen før og etter kontrollene og den veiledningen som blir gitt under kontrollene som svært viktig for kvaliteten blant foreningens medlemmer.

Foreløpige undersøkelser viser samme tendens som for tidligere år. De som får oppfølgingskontroll er i de fleste tilfeller virksomheter med kun en eller to autoriserte regnskapsførere.

Det har også i løpet av 2018 vært gjennomført veiledning blant flere av medlemmene som får oppfølgingskontroll. Kvalitetskontrollutvalget vil framover fortsatt oppfordre til å benytte denne tjenesten.

--- * ---

Oslo, 21. mars 2019

Astrid D. Tveter (leder)
sign.

Ellen Egenæs
sign.

Kari-Anne Borch
sign.

Erling Vestgård
sign.

May-Britt Westreng
sign.